

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
شهید بهشتی
مرکز پزشکی، آموزشی، درمانی کودکان مفید

آسپیراسیون

مرکز پزشکی، آموزشی، درمانی کودکان مفید

مرحله ۲: اقدامات عملی

- ▲ سعی کنید آنچه که مسیر تنفسی را مسدود کرده است با ضربات پشت و فشردن سینه بیرون آورید.
- ▲ قفسه سینه کودک را روی دست خود قرار دهید و صورتش را به طرف پائین بگیرید. آرنج دستی که کودک را نگه داشته است را به ران خود تکیه دهید.
- ▲ کودک را طوری نگه دارید که سرش پائین تر از سایر قسمت های بدن قرار گیرد بعد با استفاده از پاشنه دست ۵ ضربه به پشت، (بین دو کتف) کودک وارد کنید تا آنچه در آنجا گیر کرده است از جای خود خارج شود.
- ▲ سپس دست آزاد خود را (آن دستی که ضربات پشت را با آن وارد کرده اید) روی کمر کودک قرار دهید به صورتی که ساعدتان در مسیر ستون مهره ها قرار گیرد. سپس او را به آرامی در حالیکه سر و گردنش را نگه داشته اید بگردانید بعد در حالیکه دستتان را به ران تکیه داده اید صورت کودک را رو به بالا نگه دارید. در این حالت هم سرش را پائین تر از سایر قسمت های بدن نگه دارید.
- ▲ سر ۲ یا ۳ انگشتان را روی خطی فرضی که بین دو نوک سینه های کودک ترسیم کرده اید بگذارید. برای ایجاد فشار به آرامی سینه را ۲/۵ تا ۳/۵ سانتی متر به پائین فشار دهید بعد صبر کنید تا سینه به وضعیت طبیعی باز گردد.
- ▲ ۵ فشار به سینه او وارد کنید و این عمل را کاملاً نرم و آرام انجام دهید. حرکات نباید پرشی باشد.

- ▲ ممکن است کودک اصوات عجیب از حلق خارج کند و یا پوست او به رنگ قرمز روشن یا آبی در آید.
- ▲ اگر کودک سرفه و استفراغ دارد مسیر تنفسی او کاملاً مسدود نشده است. در این صورت اجازه دهید سرفه کند.
- ▲ **سرفه موثرترین راه برطرف ساختن انسداد است .**
- ▲ همین عمل ۵ ضربه پشت و ۵ فشار سینه را آنقدر ادامه دهید تا شیئی که در مسیر تنفسی گیر کرده بیرون آید و کودک سرفه کند.
- ▲ اگر کودک سرفه می کند بگذارید آنقدر سرفه کند تا شیء کاملاً خارج شود.
- ▲ اگر کودک قادر نیست چیزی را که در مسیر تنفسش گیر کرده را با سرفه خارج سازد از یک نفر بخواهید که به اورژانس اطلاع دهد و شما ضربات پشت و فشردن سینه را شروع کنید (به مرحله ۲ مراجعه کنید).
- ▲ اگر با کودک تنها هستید ۲ دقیقه از او مراقبت کنید سپس به اورژانس اطلاع دهید.
- ▲ از طرف دیگر اگر مشکوک هستید که مسیر تنفسی کودک به علت تورم حلق مسدود شده است بلافاصله به اورژانس اطلاع دهید.
- ▲ ممکن است کودک شما دچار یک واکنش حساسیتی نسبت به چیزی که خورده و یا گزش حشره شده باشد و یا ممکن است به نوعی عفونت حلق مثلاً خروسک مبتلا شده باشد.
- ▲ اگر کودک دچار مشکلات قلبی نیز هست فوراً به اورژانس اطلاع دهید.

مواد جامد یا مایع در صورتیکه وارد نای و ریه شوند باعث تحریک و التهاب در این قسمت‌ها می‌شوند که به آن آسپیراسیون می‌گویند. آسپیراسیون اغلب در اطفال بخصوص در سنین ۶ ماهگی تا ۶ سالگی اتفاق می‌افتد و علت آن بیشتر نداشتن دندان آسیا و مشکل جویدن و بلعیدن در این سنین است.

علل ایجاد آسپیراسیون :

شایعترین موادی که در کودکان آسپیره می‌شود شیر و مواد غذایی در هنگام تغذیه و یا محتویات معده در صورت بازگشت به دهان و استفراغ است. همچنین آسپیره شدن قطره‌های بینی روغنی و داروهایی که به زور به کودک خورانده می‌شود (و نیز مسمومیت با نفت در صورت وادار نمودن طفل به استفراغ) از دیگر موارد آسپیراسیون به شمار می‌آیند.

سکه‌ها نیز به خوبی از دستگاه گوارشی عبور می‌کنند و ممکن است باعث خراش در ناحیه مری و سپس سوراخ شدن آن شوند. برگشت محتویات معده به مری نیز یکی از مشکلات شایع در نخستین سال زندگی است.

خطرات ناشی از آسپیراسیون

آسپیراسیون خطرناک است و چه بسا که شکل حاد آن موجب خفگی و احیاناً مرگ کودک شود و در صورتیکه بیمار از این مرحله بگذرد دچار سرفه، تنگی نفس و تنفس سریع و در ساعات و روزهای بعد واکنش التهابی ریه‌ها موجب تب، سرفه و مشکلات تنفسی می‌گردد.

جسم خارجی در داخل حنجره می‌تواند ایجاد سرفه، خشونت صدا و تنگی نفس کند و علائم مشخصه آن ضربه قابل شنیدن و صدای آهسته قابل لمس می‌باشد که در اثر برخورد زودگذر بازدم در سطح زیر گلو ایجاد می‌شود.

جسم خارجی می‌تواند در مری، معده، روده باریک و مجرای حنجره ایجاد اختلال کند که در ۵۰٪ موارد، اختلال در ریه ایجاد می‌شود.

بیشتر اجسام خارجی که در مجاری تنفسی آسپیره می‌شوند، بسرعت بوسیله سرفه بیرون انداخته می‌شوند ولی اگر جسم خارجی خیلی بزرگ باشد با سرفه نمی‌تواند به خارج انداخته شود و در نتیجه مشکلات تنفسی ایجاد می‌کند که اگر ایجاد انسداد کامل بنماید، درمان فوری برای ادامه حیات ضروری است.

پیشگیری از آسپیراسیون

با رعایت چند نکته ساده، می‌توان از ایجاد آسپیراسیون جلوگیری کرد:

☆ درمورد نوزادان لازم است تغذیه آنان با صرف وقت و دقت انجام شود بخصوص در مورد مهد کودک‌ها و محل نگهداری کودکان به صورت شبانه روزی که مادر عهده دار تغذیه کودک نیست.

☆ پس از تغذیه شیر خوار بهتر است هوای بلعیده شده خارج شود (آروغ زدن) و سپس طفل به پهلو یا شکم خوابیده شود.

☆ به کودکان بیاموزید که هنگام غذا خوردن صحبت نکنند.

☆ از کودکان مصرا نه بخواهید غذایشان را در پشت

میز بخورند، نه در حال دویدن و بازی کردن

کمک‌های اولیه در آسپیراسیون

همه ما مایلیم که باور کنیم هرگز در شرایطی قرار نخواهیم گرفت که به نجات جان فرزندمان نیاز داشته باشیم ولی ممکن است این واقعه رخ دهد. کودکان ممکن است در اثر ورود مواد غذایی یا اسباب بازی به مجاری تنفسی، افتادن در وان یا استخر و یا پیچیده شدن نخ پرده به دور گردنشان دچار خفگی شوند. شما باید بدانید که در چنین مواقعی چه اقداماتی باید انجام دهید.

دستورالعمل گام به گام زیر برای کمک‌های اولیه کودک در مواقع خفگی تهیه شده است ولی لطفاً آن را بعنوان تنها منبع

اطلاعاتی خود در این زمینه در نظر نگیرید!

کمک‌های اولیه را در صورتی شروع کنید که کودک اصلاً قادر به نفس کشیدن نباشد یا گرفتگی راه نفس کودک به قدری باشد که تنها یک سرفه ضعیف بکند و رنگ پریده شود.

مرحله ۱:

▲ وضعیت را بسرعت ارزیابی کنید، اگر کودک شما بطور ناگهانی توانایی سرفه کردن، گریه کردن و جیغ کشیدن را از دست داده است ممکن است چیزی مسیر تنفس او را بند آورده باشد و شما باید برای بیرون آوردن آن دست بکار شوید.